

PRIČA O MUŠKIM GLAVAMA PORODICE ALMOZLINO, VELIKOM RATU I HOLOKAUSTU

Porodica Almozlino jedna je od prvih jevrejskih – sefardskih porodica koje su se posle izgnanstva iz Španije u XV veku, preko Soluna u XVI veku naselile u Srbiji. Većina njihovih potomaka živela je u Beogradu i Šapcu, gde su ostavili značajne tragove u krugovima jevrejske i srpske zajednice kao zanatlije, trgovci, apotekari, inženjeri i u drugim delatnostima.

Prihativši Srbiju kao svoju drugu domovinu, bili su joj potpuno posvećeni, čuvajući svoju tradiciju i braneći je zajedno sa svojim srpskim sunarodnicima i učestvujući u svim odbrambenim ratovima u XX veku na tlu Srbije (balkanski ratovi, Prvi i Drugi svetski rat) uz velike ljudske i materijalne žrtve.

Istražujući i svoje korene i čuvajući uspomenu na iste, na osnovu dobijenih saznanja i poznih svedočanstava moje majke Bojane (Almozlino) Babić, počeo je polako da mi se sklapa mozaik o mojoj porodici i muškim glavama porodice Almozlino u proteklom vremenu i XX veku. U XX veku posebne simpatije porodice imale su muške glave – glave porodica. Čime su to zaslužili? Zašto ?

Obilazeći grobove svojih najbližih (kojima se zna grob), obično o zadušnicama, posle posete Novom groblju prelazim preko puta na Jevrejsko (sefardsko) groblje. Upalim sveću, ostavim cvet, ostavim kamenčić i tako iz godine u godinu. Na Jevrejskom groblju na ulazu se obično duže zadržim ispred spomenika – Spomen kosturnice Jevrejima palim za slobodu Srbije 1912-1919. Godine – Srbima Mojsijeve vere, koji su sa svojim srpskim drugovima junački branili domovinu a koji dominira svojim četvorostubnim postamentom na čijem se vrhu nalazi Davidova zvezda i srpski orač. Bezbroy puta sam pokušao da pročitam imena palih ratnika na spomen zidu i desetak posebno izdvojenih grobova pokrivenih mermernim pločama sa uklesanim imenima ali bezuspešno jer su ih prekrili mahovina i patina. A onda je 2016 godine, povodom 100-godišnjice Velikog rata, Savez jevrejskih opština Srbije od svojih skromnih sredstava izvršio kompletno čišćenje i rekonstrukciju ovog spomeničkog kompleksa. Na belim mermernim zidovima i grobovima na svetlost dana zasijala su imena palih junaka. Na deset posebno izdvojenih grobova pokrivenih mermernim pločama ugledah imena dva pala ratnika – imena mojih rođaka-dedova.

MOŠA ALMUZLINO(VIĆ) (1891-1914) rođen u Šapcu

Podnarednik 1 čete, 3 bataljona, VI puka Drinske divizije, I poziva dobrovoljac sa brojnim odlikovanjima, učesnika Balkanskih ratova 1912. i 1913. i Velikog rata 1914, koji biva teško ranjen na Mačkovom kamenu u čuvenoj Cerskoj bitci, posle koje novembra 1914. godine podleže ranama u Valjevskoj bolnici.

SAMUILO-SIMA ALMOZLINO – (? -1918) rođen u Beogradu

Redov 1 čete, 1 bataljona, VII puka-Drinske divizije – II poziva dobrovoljac sa brojnim odlikovanjima, učesnika Balkanskih ratova 1912. i 1913. i Velikog rata 1914, koji je umro po povratku iz Austrijskog ropstva novembra 1918. godine u Beogradu (podaci: Spomenica poginulih/umrlih srpskih Jevreja u Balkanskom i I Svetskom ratu 1912-1918., Beograd).

Treći ratnik koji je preživeo Balkanske ratove i Veliki rat bio je moj deda (majčin otac) **AVRAM ALMOZLINO** – (1872-1941) rođen u Beogradu i ubijen u Beogradu u Jajincima 1941. Godine. Oficirski čin, VI puk Drinske divizije – III poziva dobrovoljac sa brojnim odlikovanjima i Albanskom spomenicom, učesnik Balkanskih ratova 1912. i 1913. i Velikog rata 1914-1918. Junak sa Solunskog fronta i bitke na Kajmakčalanu gde je bio teško ranjen. Spasava ga njegov posilni i drug Čikola – Ciganin iz Koceljeva kod Šapca, koji ga teško ranjenog iznosi na svojim leđima sa bojišta do prve poljske bolnice. Posle rata su se pobratimili.

Četvrti „ratnik“ koji je preživeo Balkanske ratove i Veliki rat bio je moj ujak (majčin brat) **MOŠA-BUKI (AVRAMA) ALMOZLINO** – (1900-1941) rođen u Beogradu, ubijen u Beogradu u Jajincima 1941. Godine. Bio je jedina muška glava pored majke Rašele i četiri sestre – Klare, Blanke, Marijane i Bojane Almozlino. Majka Rašela i najstarije dete sin Moša su se brinuli i sačuvali porodicu od Austrijskog pogroma u Srbiji, bežeći i krijući se u zbegovima na relaciji Beograd – Šabac.

Prema svedočenju moje Majke Bojane (Almozlino) Babić (1910-2004) koja je jedna od retkih koja je preživela Holokaust u kome je stradalo više od 60 duša iz naše porodice – muške glave koje su preživele Balkanske ratove i Veliki rat (a ostalo ih je polovina) bile su posebno poštovane i voljene od strane svojih porodica.

Deda Avram je drugovao i pomagao svoje preživele ratne drugove iz Beograda i Šapca. Družio se sa svojim Dorćolskim susedima po kućama i letnjim kafanskim baštama pored Dunava. O novogodišnjim praznicima darivao je svoje susede i prijatelje poklonima iz svoje radnje. Par puta je bankrotirao ali su mu sestre uvek solidarno pomagale da počne sa poslom iz početka, da iškoluje i kasnije uda/oženi svoju decu.

Sin jedinac Moša je imao poseban status. Dok su sve njegove sestre školovanje završile u Beogradu, Moša je nastavio da studira u Pešti, Brnu i Pragu gde je završio Mašinski fakultet. "Temeljito" je studirao i uživao je u lepoti boemije Pešte i Praga. Zavoleo je i oženio je Čehinju Karlu koju je doveo u Beograd gde je živeo i radio sve do svoje smrti 1941. godine.

Nažalost posle Holokausta i ne tako davnih turbulentnih vremena od velike porodice Almozlino ostalo je samo nas par živih potomaka da sačuvamo porodično sećanje na prohujala vremena na ovim prostorima.

Sastavio

Babić Vladimir

Beograd, 2019